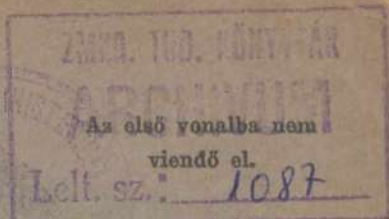

A 589

Minister.

ZU907. számhoz.
Eln. 1—1917.

Titkos!

AZ ÁLLÁSHARC.

III. RÉSZ.

KÖZELHARC.

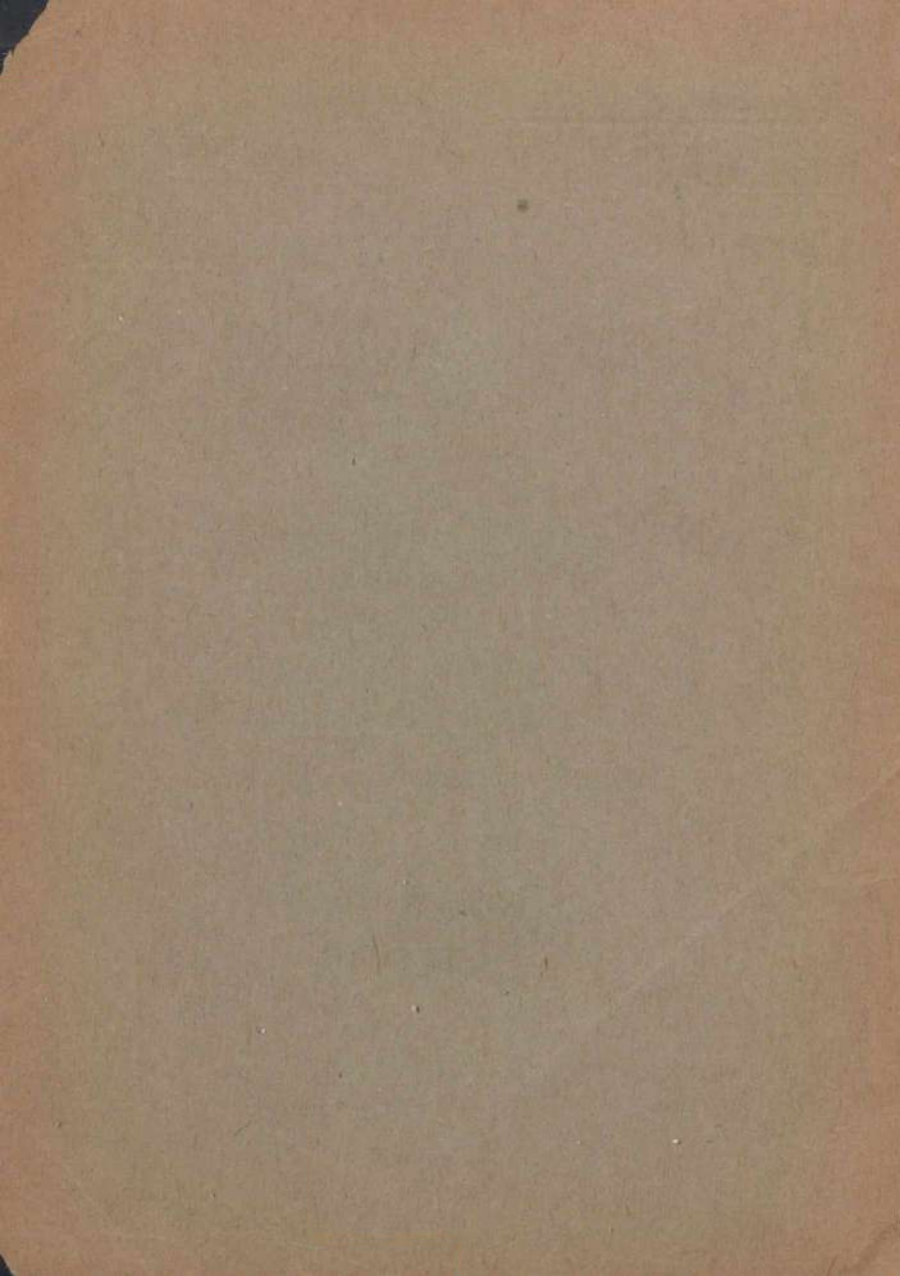
Ábrák.

A cs. és kir. hadsereg főparancsnokság
Op. 53000. számú segédletének fordítása.

A m. kir. honvédelmi ministerium kiadványa.

BUDAPEST
PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1918.

Muz 510

M. kir. honvédelmi minister.

Az első vonalba nem
viendő el.

20964. számhoz.

Eln. 1—1917.

Titkos!

AZ ÁLLÁSHARC.

III. RÉSZ.

KÖZELHARC.

Ábrák.

A cs. és kir. hadsereg főparancsnokság
Op. 53000. számú segédletének fordítása.

A m. kir. honvédelmi ministerium kiadványa.

BUDAPEST
PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1918.

TARTALOM.

	Oldal
I. Utmutatás a rohamcsapatok alkalmazására	5
Általában	5
A támadás előkészítése	7
A rohamjárőrök felszerelése és feladata	12
a) támadásnál	12
b) védelemnél	12
A gyalogsági hullámok összeállítása	17
A támadó csapatok készenlétbe helyezése	18
A roham végrehajtása	18
Sikerült támadás utáni magatartás	27
II. A rohamcsapatok kiképzési céljai (roham járőrök)	32
III. Kézigránátharcban való kiképzés	45
Általában	45
Gyakorlati kiképzés	47
Egyes gyakorlatok	47
Összefüggő gyakorlatok	55
IV. Robbantás kézigránátokkal	57

I. Utmutatás a rohamcsapatok alkalmazására.

(Egy ábramelléklettel).

Általában.

1. A szívós ellenállásra berendezett erődítmények megtámadását alapos előkészítés után tervszerűen kell végrehajtani.

A védő — akinek főcélja és feladata, a reá bízott erődített helyet minden körülmények között és minden eshetőséggel szemben védelmezni és megtartani — természetesen igyekezni fog a terep előnyeit és fegyvereit a legalaposabban kihasználni, miért is okvetlenül szükséges, hogy a támadó minden, egyáltalában tekintetbe jöhető védelmi mód-
dal és lehetőséggel számoljon s tervezett támadásának legkisebb részletét is tanulmányozza és gyakorolja.

2. Csakis az ellenfél nyilvánvaló figyelmetlenségén alapuló, kisebb jelentőségű vállalkozásoknál vagy rajtaütéseknél nélkülözhető az alapos előkészítés, a tüzérség, az akna és gránátvetők hatása.

Nagyobb támadó vállalkozások n a p p a l hajtandók végre, hogy a tüzérség és az akna-

vetők a támadás előkészítésénél és végrehajtásánál, nemkülönben az ellentámadások visszaverésében megbízhatóan közreműködhetnek. A rohamcsapatok csak nappal képesek az elfoglalt állásokat berendezni. Ennélfogva alkonyatban és sötétségben csak kisebb vállalkozások és rajtaütések hajtandók végre. Mindennemű vállalkozást azonban a saját és ellenséges állások pontos felderítése okvetlenül előzzen meg.

3. Az erődített helyek elleni támadásoknál szerzett bőséges tapasztalatok mutatják, hogy az összefüggő rajvonalban való előnyomulás nem ajánlatos, mert a támadó csapat jelentékeny része ép akadályok elé kerül s úgy az oldalozó ellenséges géppuskák tüzébe jut. Ily előnyomulások érzékeny veszteséggel járnak, anélkül, hogy a megoldandó feladatot — az ellenséges állásba való betörést — elérhetnék.

Bebizonyult, hogy e célra kitünően kiképzett kis „rohamjárőrök”-nek az ellenséges arcvonal kedvező betörési pontjaira való meglepő támadása a legeredményesebb. A rohamjárőrök az őket követő tagozott és lépcsőzött rohamhullámok „vezetőjé”-ül szolgálnak.

E betörési helyeket tüzérségi és aknavetőtűzzel, valamint a saját és az ellenséges akadályokba tört rohamutakkal úgy kell elő-

készíteni, hogy a rohamjárőröknek és az ezeket követő hullámoknak az ellenséges állásba való betörése sikerüljön.

Zárt rohamalakulások bevetése tilos.

4. A támadás összes előkészületeit a legészrevétlenebbül hajtsuk végre, hogy sikerüljön az ellenséget meglepnünk.

5. A támadás keresztülviteléhez a következő előkészületek szükségesek:

A támadás előkészítése.

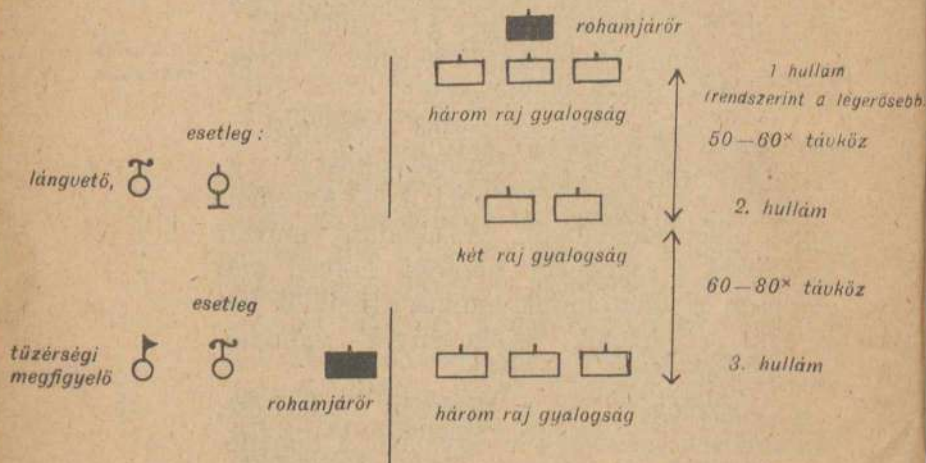
a) A saját állás közvetlen előterepét, a támadó területet és az ellenséges állást a legpontosabban derítsük fel. Az ellenséges állás akadályait és oldalozó műveit különösen a szándékolt betörési helyen kell alaposan kipuhatólnunk, amihez a repülők felvételeit, átpártolók (szökevények) vallomásait stb. jól értékesíthetjük.

A gyalogság és a tüzérség felderítése, kölcsönösen egészítsék ki egymást. A támadócsapatok a saját állásaink részleteiről teljes mérvben tájékozva legyenek.

b) A rohamjárőrök számára oly támadási vázlatokat kell készíteni, amelyekből az ellenséges állás részletei és a járőr által betartandó útirány pontosan kivehető legyen. Jó szolgálatot tesznek a szemrevételezőink által az ellenséges állásokról készített sikerült fényképfelvételek is. A támadásnál beosztott tüzérséget is lássuk el ily vázlatokkal.

c) A rohamoszlopokat felesleges veszteségek és a kölcsönös akadályozás elkerülése céljából csak **oly** erőkre szervezzük, hogy a kitűzött feladat megoldására képesek legyenek.

A rohamoszlop összetételére vonatkozólag lásd alábbi példát:

esetleg munkás és teherhordó részlegek a megoldandó feladat szerint. A gyalog század többi része (két szakasz) vagy egyéb támadó hullámokra tagozva vagy tartalékban.

A támadó hullámok száma és az egyes hullámok ereje a viszonyok szerint állapítandó meg. Az egyes hullámok rendszerint $\frac{1}{2}$ —1 szakasz-erősségűek legyenek; merev szabályokat felállítani nem lehet.

d) A rohamállás berendezése. Ezen állás az ellenséges első vonalhoz lehető-

leg közel legyen. Külön rohamállások létesítése szükségtelen, ha legelső harcállásunk és az ellenséges árok közötti távolság csekély. A rohamcsapatok külön e célra berendezendő, meglévő árokhálózatban készenlétbe helyezendők. Ehhez a „kiinduló árkot“ a rohamhoz oly tágasra építsük ki, hogy ez a rohamálláshoz hasonlóan, két támadó hullám felvételére szolgáljon.

A futóárkokból oldalt elágazó külön fedezékárkokat létesítünk, melyekben lehetőleg lövésbiztos tárnát készítünk, hogy a támadó csapatok a tüzérségi előkészítés alatt biztosítva legyenek.

Ez utóbbi célra meredek töltésekbe ásott bevágások jó szolgálatokat tehetnek.

Támadó vállalkozásunkhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy nagyobb távolságra az ellenségtől (átlag 200 m. felül) kiinduló árok gyanánt rohamállást építsünk. A rohamállást a legkevésbé feltűnő módon futóárokszerűen készíthetjük el.

Az első ellenséges vonaltól való távolság ellenben oly nagy legyen, hogy legelső támadócsapatunk biztonsága a támadást előkészítő tüzérségi és aknavetőtűz alatt kétséget ne szenvedjen. A tüzérségi tűz alatt saját első vonalaink kiürítését mellőzzük.

Magas és erdős hegységekben rohamállások kiépítésétől gyakran eltekinthetünk. Kü-

lönösen erdős hegységben áll módunkban előkészületeinket titokban és meglepően végrehajtani.

Tüzérségünk hatását legalább 150, aknavetőink hatását legalább 100 méterre helyezük át legelső vonalaink elé.

Ha a legelső harcállásunk és az ellenséges árok közötti távolság igen csekély, akkor rohamutak létesítéséhez a tüzérség és az aknavetők támogatásáról le kell mondanunk.

Ily esetben saját tüzérségünk és aknavetőink tevékenysége, főleg a legelső ellenséges harcavonal mögött, közvetlen vonuló árkokra irányíttassék, hogy ellenséges tartalékok előre jutását megakadályozzák.

Különös figyelmet fordítsunk az út és összekötő árokhálózat tökéletesítésére, hogy támadó csapataink előnyomulását, továbbá ezeknek mindenféle támadó és építő anyagokkal való ellátását biztosítsuk.

A leplezések kiegészítésével a csapatok és anyagok fedett előrejutását segítjük elő.

A roham összes műszaki előmunkáit úgy eszközöljük, hogy az ellenség a szándékolt betörési helyről tiszta képet ne nyerjen. Az árokmunkákat tehát az arcvonal különféle helyein és ne csak a betörési terület közvetlen környékén végezzük.

e) A meghódítandó ellenséges állás berendezéséhez szükséges anyagokat a rohamállás közelében raktározzuk el. (Homokzsákok, drótakadályelemek, pajzsok, kézigránátok, lövészer stb.) (Lásd a melléklet 2. ábráját.)

f) A támadásban és az árokharcban előforduló akadályok leküzdését előzőleg alaposan gyakoroljuk. Az ellenségtől elhódítandó árokrendszer, gyakorlótereken vagy az arcvonal mögött másutt, lehetőleg teljesen kiépítendő vagy összes részletével legalább mintegy 30 cm. mély árok által jelzendő, úgy hogy az ellenséges állás egy meghatározott pontja ellen előretörő rohamjárőr pontosan tájékozódhassék a megteendő támadási út felől. Munkaerő és idő hiányában csak az ellenséges állásrendszer kitűzésére szorítkozunk.

g) A támadás időpontja előtt lehetőleg 1—2 nappal a rohamjárőrök tisztjeik vezetése alatt, továbbá a támadásnál még beosztott gyalogság, tüzér és árkászvezetők a helyszínen, a kiinduló pont, a támadás célja és a terep felől újólágg behatóan tájékoztatandók. Ez az intézkedés nemcsak a támadó csapat pontos tájékoztatására szolgál, hanem tüzér- és műszaki tiszték bevonásával a magasabb parancsnokoknak alkalmat nyújtson a végrehajtandó támadás részleteinek megbeszélésére.

Hegységben s az alpesekben a támadás keresztülvitelét a terep tulajdonságai jóval inkább befolyásolják, mint síkságon és dombvidéken. A megtámadandó ellenséges berendezések pontos utánczása az előgyakorlatok végrehajtására csak a legritkább esetben lesz lehetséges. Ennélfogva hegyességben több súlyt kell helyezni arra, hogy a támadó csapatok a támadási területen jól tájékozva legyenek, ehhez azonban elegendő időt bocsássunk rendelkezésükre.

A rohamjárőrök feladata és felszerelése.

a) támadásnál.

6. A rohamjárőrök fő feladata, hogy a legkisebb erővel és a legcsekélyebb erőelhasználással, bárminemű ellenséges ellenállást lehető legügyesebben leküzdve, épen a legnehezebb helyeken könnyítse meg a támadó gyalogság előrejutását.

A rohamjárőrök a támadó hullámokat vezetik s ezek számára az összes akadályok eltávolításával az ellenséghez utat törnek.

b) védelemnél.

Kötelességük, hogy ellenséges helyi betöréseknél a gyorsan készenlétben álló megszálló részeket, vagy tartalékokat ellentámadás hozatva vezessék. A rohamjárőrök önállóan alkalmazva arra is szolgálnak, hogy a betört ellenséges részeket támadással az árokrendszerből teljesen kiűzzék vagy pedig a betörési hely lezárásáig az ellenséget leküzdjék.

Egyebekben a rohamjárőrök feladatai az ellenséges állások felderítése, a saját és ellenséges akadályokon keresztül a rohamutak készítése, az ellenséges árkok felgöngyölítése, oldalozó erődművek, beépített géppuskák és gyalogsági ágyúk meghódítása.

7. A rohamjárőr számereje: 1 altiszt, mint parancsnok és 8 honvéd.

Magas és erdős hegységben a rohamjárőrök különös vállalkozásokhoz szükség esetén 10—12 főre erősíthetők; ajánlatos lesz ily járőrökhöz rohamszolgálatban iskolázott hegyi vezetőket is beosztani.

8. A rohamjárőr felszerelése hátizsák és tölténytáska nélkül. Töltények a zsebben és kenyérzsákban; acélsisak, karabély vagy kurtály karabély módjára viselve, törkés, két, a nyakba akasztott homokzsák kézigránátokkal, a derékszíjra erősített drótvágó olló, rövidnyelű utászszerszám a háton viselve. A két homokzsák fenekére még 4—4 beépítés céljára szolgáló üres homokzsák helyezendő el.

Az utászszerszámokat a talaj minősége szerint állítsuk össze és osszuk fel a legénység között. Szerszámok tokkal a derékra erősítve, nyéllal felfelé viselendők.

Azon célból, hogy a honvédet derékban ne terheljük meg túlságosan és vállait a teher terhelésének vitelére felhasználhassuk, a ferdallványokat (az árkászfelszerelés sánc-

hordhevedere) a derékszíjba való beakasztás útján összeköttetésbe hozzuk. Ezenkívül a honvéd fel van szerelve gázálarccal, a készült-ségi dobozban elhelyezett tartalékbetéttel, kenyértarisznya 4. tartalékadaggal, 2 megtöltött, posztóval áthúzott táborig kulaccsal és egy villanyos zseblámpával. A zubbonyt a könyöknél, a nadrágot a térdnél bőr- vagy posztófolttal lássuk el. A rohamlegénység posztó lábszárcsavart visel.

A rohamjárőr parancsnoka kurtály helyett ismétlőpisztollyal van felszerelve. Pisztolyonként 5 tár töltény. Minden rohamjárőrparancsnok egy jól járó zsebórával és tájolóval látandó el.

Alpeseekben ajánlatos lesz a magaslatokon bevetendő rohamjárőrök számára még két mászókötelet és több rohamjárőr számára közösen ezenkívül még 1—2 huszonöt-harminc méter hosszúságú drótkötél-létrát is kiutalni.

Az összes rohamjárőrök bármily terepen is jönnek alkalmazásba, egyenként egy világító pisztollyal szerelendők fel, amelyekhez fehér világító töltényeket, piros, zöld és sárga jelzőtöltényeket vigyének magukkal.

9. A z á r k o k f e l g ö n g y ö l í t é s é r e rohamjárőrök az ábra szerint csoportosulva dolgozzák magukat előre.

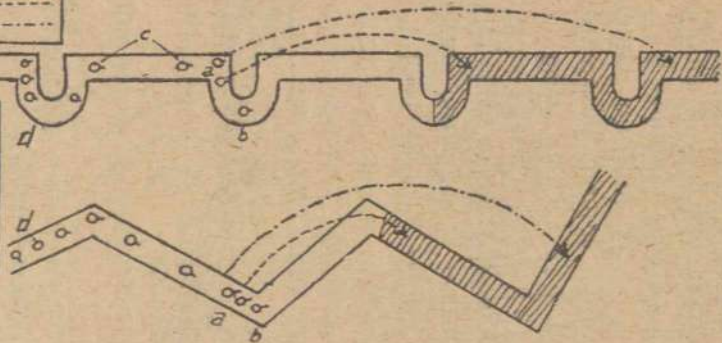
Beépített géppuskák és sértetlenül maradt oldalozó berendezések leküzdésére külön

Nyel kézigranát dobás
Tojás

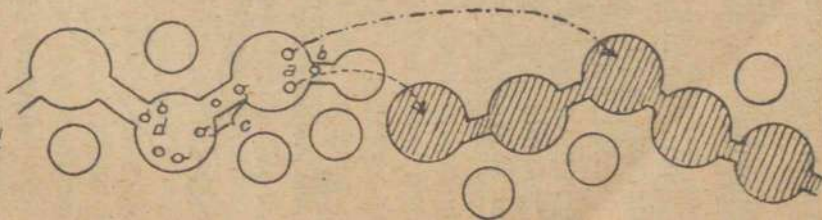
Harántgáttal ellátott árok

a Kézigranát dobó
b rohamjárőr parancsnok
(altiszt)
c összekötő legények (a kézi-
granát dobóknak lövészert
udogatnak)
d biztosítás

Törtvonalú árok

Granátölcserék
készült árok

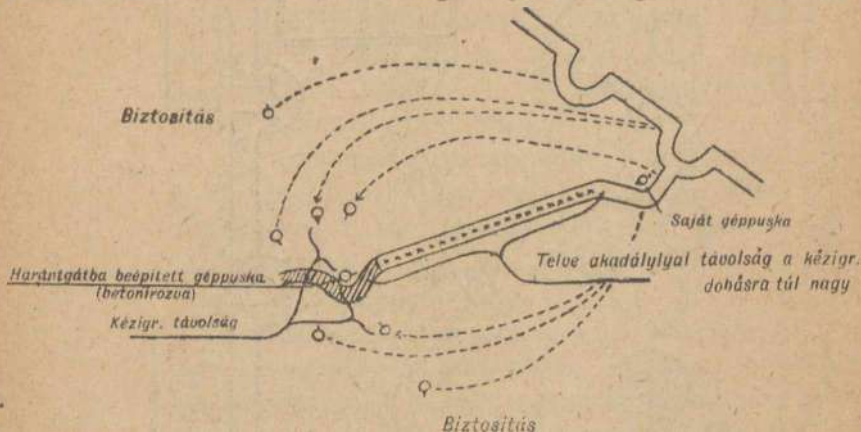

A bevonalkozott részek az ellenség által
megszállva.

Megjegyzés: A legénység behatóan kioktatandó, hogy kézigranátot csak akkor kell dobni, ha ellenállásra találunk és hogy úgy az előmozgás alatt, mint a kézigranátdobásnál az állandó fedezésre kell ügyelni.

rohamjárőröket kell kijelölni; ezek a járőrök a géppuskák pásztázó körletén kívül, sőt rendszerint az árkokon kívül átkarolva nyomulnak előre.

Alábbi ábra egy árkot pásztázó géppuska elleni előnyomulás példáját mutatja.

Esetenként a rendes rohamjárőrök mellé olyan járőröket is osztunk be, amelyek az ellenséges árkok felgöngyölítését önállóan a kis lángvetőkkel hajtják végre.

Ezen lángvető járőrök számára a támadásnál pontos előnyomulási utakat és célokat utaljunk ki.

A rohamjárőrökkel való összeműködésük különös gyakorlatot igényel.

10. A rohamjárőröket csak a kis hárcsok használjuk, munkára vagy oly alkalmazásra, amelyek a 6. pontban foglalt határozmányok-

kal ellentétben állanak, ne használjuk. Az adott feladatok megoldása után az ellenség-től vonjuk el őket és új alkalmazásra tartjuk készenlétben.

11. A z 1. támadóhullám-ba — A gyalogsági támadó hullámok összeállítása, amelyik rendszerint a legerősebb — a legjobb kézigránátdobók és melléjük egy-egy gránátvivő és adogató kézilegény osztandó be.

Önként jelentkező embereket elsősorban vegyünk igénybe.

Szükséges, hogy a gránátdobó és segédje jól begyakorolva legyenek.

A 2. támadóhullám-ba jó lövészeket, ügyes szuronyvivőket, géppuskákat (kézi géppuskákat) osztunk be, ezeket a kis lángvetők követik, melyeket, mint már említettük, csak akkor veszünk használatba, ha a kézigránátokkal célt nem értünk. E hullámhoz, ha szükséges, még munkásokat és teherhordókat, távbeszélő- és távjelző járőröket, végül váltóküldöncöket is beosztunk.

A 3. támadóhullám-ba géppuskákat és kézigránátdobókat állítunk be, ezen hullám-ba esetleg 1—2 rohamjárőrt is beosztunk azon árkok és fészkek kitisztítására, amelyekben az ellenség még tartja magát. Fontos, hogy az embereket lapátokkal és csákányokkal lássuk el. Távbeszélő és -jelző járőrök beosztása szükséges.

Távbeszélő anyagokkal felszerelt tüzer-

megfigyelőknek a 3., esetleg már a 2. támadó hullámhoz való beosztása szükséges, hogy az elfoglalt állás közelében fekvő megfigyelőpontokról az ellentámadások visszautasítására szolgáló tüzérségi tüzet megbízhatóan vezethessék.

A támadó csapatok készenlétbe helyezése.

12. A támadó csapatokat a vállalkozást megelőző éjjelen helyezzük készenlétbe. Ajánlatos a rohamjárőröket a kiinduló árok (rohamállás) elé mintegy 30—40 méterre a betörési hellyel szemközt előretolt árokfőkben vagy gránáttölcserekben az 1. és 2. támadó hullámot a rohamállásban oldalt hátrafelé elhelyezni. Ehhez meglevő fülelő órsállásokat lehetőséghez képest használjunk ki.

A harmadik hullám a legközelebbi hátsó vonalban rendezkedik be; míg az esetleg további hullámokat még hátrább fekvő árokban helyezzük készenlétbe. (Melléklet 2. ábrája.)

Valamennyi árok, amelyekbe támadó csapatok állanak, hágesókkal, rohamlétrákkal vagy kitörési lépcsőkkel látandó el, hogy a támadó területen belül valamennyi rohamoszlop egyidejű előretörése biztosíttassék.

A támadás végrehajtása.

13. A támadás (roham) egyidejű kezdetét az órák összeegyeztetésével szabályozzuk. Minden egyéb eszköz, pl.

látható vagy hallható jelzések, megállapított egyéb jelek stb. felmondják a szolgálatot vagy csökkentik, esetleg lerontják a támadás meglepetésszerű hatását.

Különösen fontos a tüzérség és aknavetőök — rohamelőtti — tevékenységének gondos szabályozása. Ez kizárólag az egész vállalkozást vezető parancsnok kezében nyugszik.

Röviddel a támadás előtt a kis akna- és gránátvetők a rohamjárőrök előretöréséig a betörési helyet tartásuk tűz alatt, majd ezután a rohamoszlopokat kövessék, hogy a támadás alatt beálló ellenállás leküzdésére rendelkezésre álljanak.

Sűrű, erdős terepen a támadásnak tüzérségi tűzzel való előkészítéséről gyakran le kell mondanunk, hogy a meglepetés teljes mértékben érvényesüljön.

14. A géppuskák csak a támadás megindításának pillanatában kezdjenek tüzelni, — nem hamarabb — mert különben szándékukat túlkorán elárulják.

Ha a támadást tüzérségi tűz előkészítéssel hajtjuk végre, úgy a gyalogsági ágyúk és géppuskák az előnyomulás megkezdésével lépnek működésbe.

15. Az ellenség akadályaihoz tüzérségünk és aknavetőink által lött rések ellen, legelő-

ször a rohamjárőrök nyomulnak elő csoportokban.

Előretörésüket a tüzérségi és aknavető-tűz áthelyezésével időbelileg úgy egyeztessük össze, hogy az ellenséges állásba való betörés lehetőleg megtörténjék még mielőtt a megszálló őrség védőképes lesz.

Az óráknak a kicsinyességig menő pontossággal való összeegyeztetése különös jelentőséggel bír.

Ha az előkészítő tűz nem ütött volna az akadályba elegendő nagyságú rést, úgy robbantás segélyével vagy drótvágó ollóval kell a következő rohamhullámok számára a betörésre szolgáló utat kiszélesíteni. Mindenesetre e célra árkászokat (gyalogsági utászokat) kell felszerelt robbanó töltésekkel készenlétbe helyezni, hogy döntő pillanatokban az akadályokat időveszteség nélkül felrobbantassuk.

Füstöt terjesztő aknákkal (kődfelesztők) az akadályokon való munkálatokat leplezhetjük.

A rohamjárőrök az akadály leküzdése után az ellenséges árokba betörnek s megkezdik az árokrendszer felgöngyölítését.

16. A rohamjárőrökhöz az adott helyzet szerint géppuskákat, kézi géppuskákat, gyalogsági ágyukat, lángvetőket oszthatunk be, esetleg ezeket a fegyvereket a rohamjárőr

után küldjük. A géppuskák és gyalogsági ágyuk feladata a támadás oldalozó támogatása és a rohamjárőr előnyomulását megakadályozó előre nem látott ellenséges célok (oldalozó erődművek, hirtelen fellépő géppuskák stb.) leküzdése; a gyalogsági ágyuk és géppuskák meglepetés ellen védik a rohamcsapatokat és az ellenség támaszpontjának elhódítása esetén segítségükre szolgálnak. Lángvetőket az árkok felgöngyölítésénél és az ellenség által védett kavernákra való támadásnál alkalmazzuk eredményesen. A lángvetők túlkorai beosztása mellőzendő, nehogy ezek az értékes szerkezetű gépek működésbe helyezésük előtt harcképtelenné váljanak.

17. Amennyiben gondos és lelkiismeretes felderítés alapján erős ellenállású célok (beépített géppuskák, oldalozó berendezések stb.) ellen egyes lövegek alkalmazása kívánatos, úgy ezekkel is támogathatjuk a rohamjárőrök tevékenységét. E célra legalkalmasabb a hegyi ágyú (kivételesen igen erős ellenállású célokkal szemben a hegyi tarack), melyet a rohamállás mögött leplezve beépítünk és röviddel a roham előtt, esetleg a földözékből kivoncsolva, a mellvéden alkalmazunk. Ezen lövegek belövését a saját romboló tüzelésünk alatt végezzük. Az előnyomulással egyidejűleg kezdődik a hatásos lövés.

A rohamjárőroket közvetlenül, kis távol-

ságra (körülbelül 50—60 lépésre) a gyalogsági rohamoszlopok követik. Az előnyomulás ezen módjával leghelyesebben kerüljük ki az ellenség zárótüzét.

A meghódított állás kitakarítására és berendezésére a rohamoszlopokat árkász- és munkásosztatok követik; beosztott távbeszélő járőrök azonnal létesítik az összeköttetést hátrafelé. A kézigránátok, lőszer-homokzsákok, védőpajzsok, gyors akadályok és egyéb építőanyagok előrevitelét külön munkásosztatok (hordózó részlegek) végzik. (Lásd 5c. és 11. pontokat.)

19. A rohamjárőröket követő rohamhullámokat lehetőleg tiszték vezessék. Ezek igen ritka rajvonásban nyomulnak előre, hevesebb tűznél ellenben oly szabálytalanul, hogy az egyes emberek egyenként vagy kis laza csapatokban, tölesértől tölesérig vagy egyéb fedezékig szökelésszerűen vagy kúszva mennek előre.

A rohamrészen való áthaladásra a hullámok vezetőik mögött gyorsan zárkoznak.

A rohamjárőr, valamint az 1. és 2. rohamhullám — anélkül, hogy a leküzdött lövészárkokban levő ellenséggel különösen tördőne — kiméletlenül a kitűzött célig tör előre. Az ellenséges árkokban szükséges takarítási munkák nagy részét, az ovóhelyek tisztítását, a foglyok elvezetését

egy külön e feladatokkal megbízott, következő hullám végzi.

A rohamjárórt az 1. támadóhullám kétoldalt felzárkozva, legcélszerűbben ékalakban (csoportban) követi. (Lásd a melléklet 3. ábráját.) Első sorban a legelől levő ellenséges árokba nyomul be és az ellenségtől még el nem foglalt árokrészek elleni biztosításra, a szükséges számú embert hátrahagyja. Az árokrészek biztosítása egyelőre kézigránát-tűzzel történik, ha szükséges, ezen árokrészt egy harántgátnál homokzsákokkal is lezárhatjuk.

Ezt az eljárást követik minden egyes árok megszállása után s így a rohamhullám a megparancsolt vonalig előretörhet és megszállhatja azt. A rohamjárórok ezalatt, előírt úton haladva, az árokrendszert tovább felgöngyölítik. (Lásd a melléklet 4. ábráját.)

A drótvágó ollóval ellátott emberek, ha szükséges, az ellenséges akadályöbven létesített átjárókat szélesítik ki, vagy új átjárókat készítenek.

A második támadóhullám az elsőt követi és támogatja küzdelmében.

A harmadik támadóhullám és az ezt esetleg követő következő hullámok, az elsők sikerét tökélesbítik és biztosítják. A támadó hullámok száma a megtámadott arcvonal kiépítésétől és előtalált kedvező betö-

rési helyeitől függ. A hátulsó hullámok felelősek azért, hogy az első hullámokra hátulról ne lőjjenek; s mindenkor az első két hullám helyére lépnek, ha azok kitűzött céljaik elérése előtt oldalbiztosításokra stb. felhasználtattak.

A hátulsó hullámok feladatát képezi még az összes rendelkezésre álló összeköttetési eszközök felhasználásával, az összeköttetést előre és hátra létesíteni. A rohamjárőrök és az azokat követő támadó hullámok, valamint a rohamjárőrök és hullámok egymás közötti összeköttetésének megszakadása a vállalkozás eredményét veszélyezteti. E célból igen célszerűnek látszik, különös „Ismertető jeleket“ (fehér karkötők, meghatározott hívószavak stb.) megállapítani. Szükséges azonban ezen ismertető jeleket minden új vállalkozás alkalmával újból megállapítani. A távbeszélőnek lehető gyors állandósítására különös figyelemmel legyünk.

Ha az elfoglalt árkok megtisztításával és kitakarításával külön hullám nem bízott volna meg, úgy a munkák elvégzését hátulsó hullámoknak öntevékenyen vállalniok kell.

A támadóhullámokhoz beosztott géppuskák, kézi géppuskák és gyalogsági ágyúk a támadást követik és előkészítik a hullámok számára az ellenséges állás áttörését.

21. A rohamoszlopok által elhagyott saját

lövészárkokat tartalékok azonnal szállják meg.

Különösen fontos az előnyomult támadó csapatokkal való összeköttetés; e célra nemcsak a távbeszélőt és optikai jelzéseket (fényjelek és zászlójelzések), hanem postagalambokat, váltóküldöncöket, egyes jelentőküldöncöket, jelentőkutyákat stb. is kell felhasználni és pedig mindig egyszerre, mert okvetlenül számolnunk kell avval az eshetőséggel, hogy ezen eszközök egyike vagy másika felmondja a szolgálatot.

Kölcsönös megértés végett általánosságban állapítsuk meg az alábbi jeleket:

„Parancsolt vonal elérve“.

„Ellentámadás megindult“.

„Tüzet előre áthelyezni“.

A távbeszélő járőrök rendszerint visszavezetékét építsenek. Ha az egyik vezeték ellőnék, úgy földvezetékekkel tovább dolgozhatunk.

A távbeszélő hálózatot ne azon a területen vezessük, amelyen a támadó hullámok és munkáskülönítmények előnyomulnak, hanem amennyire lehetséges, kevésbé járt helyeken.

Ajánlatos a mindenkor elért vagy megszállt vonalat időnként zászlócskákkal, éjjeli jelzőlámpákkal, saját csapatok általi felismerhetés céljából a tüzéséget és a parancsnokságokat is megjelölni. Megszállt vona-

lainkat jelekkel (fehér posztóknak árkaikba való kifektetése) tegyük repülőinknek felismerhetővé.

22. A támadási cél elérése után a géppuskáknak az elfoglalt állás védelmére és ellentámadások visszautasítására való elhelyezésére gondoljunk. Csakis a helyzet megfelelő tisztulása után vigyük a géppuskákat — de akkor is csak egy részüket — az újonnan elfoglalt terepszakasz első vonalába. Ajánlatos a fegyvert magasabban fekvő oldalozó állásokban elhelyezni.

23. A zászlóalj és ezredparancsnokok, kiknek úgy a rohamoszlopokkal, mint a tüzérséggel az említett összes eszközök segélyével összeköttetésben kell állaniuk, a harcot harcállásaikból közvetlenül vezetik. Döntő jelentőségű a gyalogság és tüzérség parancsnokainak állandó és kölcsönös összeköttetése. Arra törekedjünk, hogy a gyalogsági és tüzérségi parancsnokoknak a harcterületen kiválasztott álláspontjai együtt legyenek.

Több rohamoszlopnak előremenetelénél némelykor ajánlatos lesz minden egyes rohamoszlop részére „eligazító tisztet“ kijelölni. E tiszt feladata a rohamoszlop valamennyi részének ideje korán történő gyülekezését és elindulását ellenőrizni, gondoskodni arról,

hogy az összes harcrai szükségletek utánpótlása és az elért eredmény biztosíttassék.

Előre és pontosan kell szabályoznunk az ütegek előrevonását és a támadásnak egyes lövegek által való kísérését; a választandó utakat és állásokat alaposan ki kell puhatolni. Ily esetben a lövészárkok áthidalására szükséges anyagról is gondoskodjunk.

24. Valamennyi parancsnok és a támadó oszlopok minden embere törekedjék arra, hogy a megparancsolt vonalat minden körülmények között elérje. Azonban e célon túl ne törjenek a legelső rohamhullámok, mert ezáltal tüzérségünk zárótüzébe kerülnek. Ha a megparancsolt vonal elérése után a további előnyomulásra kedvező viszonyok kínálkoznak, úgy mindenekelőtt az előre megbeszélt fényjelek segélyével a zászlóalj, illetve ezredparancsnokságnál a tüzérségi tűz előbbre irányítását követeljük. A további előnyomulásnak csak akkor szabad bekövetkeznie, ha a tűz előbbre helyezését minden kétséget kizárólag megállapítottuk.

25. Általában könnyebb valamely állást elfoglalni, mint azt az elfoglalást közvetlenül követő ellentámadásokkal szemben tartósan megvédeni. Evégből az elhódított terepet haladéktalanul műszakilag be kell rendezni. Miután az ellenség saját volt lövészárkainak fekvését jól ismeri s ezekre könnyen belőheti

Sikerült támadás utáni magatartás.

magát, ajánlatos lesz a műszaki berendezésnél nemcsak az elfoglalt árkokra szorítkozni.

A megparancsolt vonal elérése után a támadó oszlop minden embere haladéktalanul készítsen földözéket a maga számára. E célra első sorban az elhozott homokzsákok és pajzsok használandók fel, csak ezután következik a beásás.

26. A beásásnak meglepő támadásokkal szemben való biztosítása céljából az előtetre járórok küldendők ki. A lehető leggyorsabban előre mennek az újonnan elfoglalt állásokba a zászlóaljparancsnokok is, megvizsgálják a megszállott vonalat és a gyors kiépítéshez szükséges rendelkezéseiket megteszik.

Oly ellenséges akadályok, amelyek bakdrótakadályokból (spanyol lovasok) vagy gyors akadályokból állanak, haladéktalanul az elfoglalt állás biztosítására felhasználandók és előrehozott akadályelemekkel kiegészítendőek. Itt is leggyorsabban oldalazó berendezéseket készítsünk el. Az összes rendelkezésre álló műszaki osztagot fel kell használni a munkára s előre kell vonni — a szükséges anyaggal — a teherhordó oszlopokat is. Mindenki lázasan dolgozzék, hogy mielőbb védelemre alkalmas, folytatólagos akadály-

lyokkal ellátott állást teremtsünk.

Az elfoglalt ellenséges állásokban való munkálatok biztosítását főleg saját tüzérségünk végezze. A tüzérséget nagy lőszer mennyiséggel lássuk el, hogy egyrészt a saját munkálatainkat zavaró és akadályozó ellenséges ütegeket lekösse, másrészt, pedig hogy készen legyen, hogy pusztító tüzével az elért eredményt veszélyeztető ellentámadásokat visszaverje.

27. Az elfoglalt terep viszonyainak megfelelőleg tartalékokot kell kikülöníteni, s ezeket az újonnan elfoglalt legelső vonal közelében fődözve elhelyezni. Ezek a tartalékok első sorban a legelől levő csapatok támaszául szolgálnak és a nyert vonalba esetleg betört ellenséget ellentámadással azonnal kidobják.

A rohamjárőröket az elfoglalt állásból csak akkor vegyük ki, ha a helyzet már megszilárdult. (Ellentámadásokat visszavertünk.)

28. Az új állást géppuskákkal, akna- és gránátvetőkkel, fényszórókkal stb. bőségesen el kell látni. Egyes ütegek előrevonását fontosnak tartjuk meg, feladatuk előre meghatározandó. Az ütegek előrevonását azonban csak akkor szabad elrendelni, ha a nyert új állást már szilárdan tartjuk.

29. Az állás kiépítésével egyidejűleg, a hátra irányuló összeköttetésnek az ellenséges

futóúrokhálózat kihasználása mellett való létesítése iránt intézkedjünk.

30. Kiseb b támadások és a meglepetésszerű „rohamcsapatvállalkozások“, amelyek nem azzal a céllal hajtattak végre, hogy az elfoglalt ellenséges állásrészt meg is tartsák, ép oly alaposan előkészítendőek és viendőek keresztül, mint a megerősített ellenséges állások elleni tervszerű gyalogsági támadás. A gyalogsági ágyúk és a géppuskák csak akkor kezdjék meg működésüket, amidőn az ellenség támadásunkat felfedezte. A védekező ellenséges gyalogság magaslati vagy oldalt fekvő állásokból meglepőleg adott tűzrajtaütéssel, oldalozó tüzzel lekötendő.

Ily vállalkozások céljai lehetnek: előre-tolt ellenséges állás vagy ellenséges támpont megsemmisítése, a saját vonalainkat állandóan zavaró ellenséges gyalogsági ágyúakna- és gránátvető vagy géppuskák elfoglalása; oly ellenséges aknaművek szétrombolása, amelyeket a föld alatt nem tudtunk elérni; az ellenséges erőcsoportosítás és állás-kiépítés felőli ismereteink tökéletesbítése és az ellenség esetleges szándékainak kinyitatlása stb.

Kis vállalkozások rendszerint csak ott indokoltak, ahol az ellenséggel közeli érintkezésben állunk.

Az adott viszonyok állapotják meg, hogy egyáltalában és milyen mérvben szükséges tüzéségi és aknavető tüzrel az előkészületeket végrehajtani vagy pedig az előkészületekről teljesen lemondani.

Tapasztalat szerint ott, ahol az ellenséghez közel állunk és ahol a meglepetés pillanata teljesen kihasználható, tüzer- és aknavetőelőkészítés nélkül, sőt néha tüzéségi támogatás nélkül is eredményeket érhetünk el.

A rohamcsapatvállalkozások a csapat szellemének felelevenítésére szolgálnak és az egyhangú állásharc alatt a támadó szellemet és kezdeményezést fentartják s ezenfelül a legénységnek a támadásra való iskolázását elősegítik.

31. A vázolt támadási eljárást természetesen nem szabad merev utasításnak tekinteni, melyet csakis így szabad vagy lehet alkalmazni.

Az ilyenmű támadások nagy vonásokban, vagy részletekben való szabályozása a mindenkor viszonyokhoz alkalmazkodjék; a fenti, tapasztalatokon alapuló utasítások tehát csakis támaszul és serkentésül szolgáljanak arra nézve, hogy a csapat miként készítse elő a megerősített állások elleni támadását, hogy ezt aránylag kis veszteséggel vihesse keresztül.

A rohamcsapatok kiképzési céljai (Rohamjárőrök).

32. A rohamjárőrök kiképzésénél az ezen ségedlet I. fejezetében foglalt határozványok tartandók szem előtt: „Irányelvek a rohamcsapatok alkalmazására“.

Az említett útmutatásban tárgyalt harci tevékenységek, intézkedések és gondoskodások — esetenkénti feltevések alapján — képezik az oktatásnak és különleges gyakorlatnak tárgyát. Az altisztek és a legénység ezen szolgálatra egy alaposan megfontolt, rendszeres tervezet szerint nevelendő.

33. A rohamjárőrök kiképzésével egyidejűleg az egész gyalogság közelharcban való kiképzése is megkezdendő.

Az arcvonalbeli századok a hadosztályoknál kiképzett rohamzászlóaljaktól mindig több-több rohamjárőrt fognak kapni. Ezen rohamjárőröknek külön szakaszokba való egyesítése nem célszerű; hanem a századokra egyformán osztassanak fel, hogy mindenütt legyenek kiképzett rohamjárőrök, amelyek ezután a századok keretén belül jönnek alkalmazásba.

A gyalogság rohamszolgálatba még ki nem képzett többi része ezen modern közelharc lényegével annyira tisztában legyen, hogy a támadó hullámokba részt vehessen.

34. A rohamjárőrökbe lehetőleg fiatal, erős, testileg ügyes és a harcban bevált embereket válasszunk ki.

Az arcvonalbeli századok rohamjárőreinek további kiképzését zászlóaljankint külön rohamcsapattisztek végzik (zászlóaljanként 1—2). Az ő feladatuk, hogy a rohamjárőröket úgy a támadásra, mint az árokharcra a legkitünőbb harc állapottban tartsák. Nekik a támadás és a védelem összes újításaival és tapasztalataival, továbbá a tüzérség akna- és gránátvetők hatásaival, nemkülönben az összekötő szolgálat lényegével és az állásépítés alapelveivel tisztába kell lenniök. Ők a zászlóalj- és századparancsnokok segédközegei, a támadó vállalkozások bevezetésére és keresztülvitelére, ami mellett mint alparancsnokok különös feladattal is megbízhatók. A védelmi terv egyes részleteinek megállapítására a zászlóaljparancsnok által igénybe vehetők.

A „rohamcsapattisztek“ szolgálatát minden tekintetben kiváló, testileg teljesítőképes és kipróbált tiszték lássák el.

Ezek az arcvonalbeli kardos tisztek létszámára számolnak.

35. A rohamjárőrök kiképzésének céljai:

A tisztnek és legénységnek szellemi és testi tekintetben modern gyalogossá való nevelése, valamint hogy ezek a különleges harceszközökkel, ezek hatás- és alkalmazásmódjával a legalaposabban megismerkedjenek. A kiképzési célt csakis bőséges éles lőszer alkalmazásával érhetjük el, hogy a tisztek és legénység az összes különleges harceszközök jelentékeny erkölcsi hatásához hozzászokjanak.

36. A kiképzés a kézigránátdobásban, a kézigránáttal való robbantásban ezen útmutatás III. és IV. fejezete szerint eszközlendő. Nagy súlyt kell még helyezni a 100 lépésnél kisebb távolságra való lövésre, a céltartási és célzási gyakorlatokra, és végül a rendszeres testi edzésre és sportgyakorlatokra. Hirtelen fellepő és ismét feltünő célok (lőrések és páncéllőrések mögött feltünő alakok) célba vételét és lövését sokszor tegyük gyakorlat tárgyává.

37. A következőkben egy bevált kiképzési tervezet van felvéve, mely kiindulási pontul és általános keret gyanánt nagyon is ajánlható. E tervezet, az egyes hadszinterek és viszonyok szerint természetesen változásra és kiegészítésre szorul.

A gyakorló tervezetbe felveendő a jelzőkészülékek kezelésének, a világító pisztoly és

Nap	Nap- szaka	Kiképzési tervezet
1. és 2.	d. e.	Saját és elleneséges kézigránátok, modellek és gyakorló kézigránátok ismertetése; modellek dobása meghatározott irányba és célokra, álló-fekvő helyzetből, majd árokból (lásd a III. szakaszt); az árokból való gyors előretörés rohamlépesők vagy létrák segítségével; az akadálypályán való áthatolás. (Sportgyakorlatok.)
	d. u.	Oktatás a kézigránátokról, a rohamjárőrök összeállításáról és felszereléséről.
3. és 4.	d. e.	Kézigránátok dobása futás közben és erdőben. Kézigránátok ellen védő eszközök bemutatása (rostély). Rőgtönzött akadályok készítése, akadályok lektizdése.
	d. u.	Oktatás a rohamjárőr feladatáról, beállításáról és előrenyomulásáról, rajzok és szemléltető gyakorlati oktatás segítségével.
5. és	d. e.	Modellek és gyakorló kézigránátok dobása harántgáttól harántgátig és árokból árokba (lásd az I. szakaszt). Az elleneséges állás gyors elérése.
6.	d. u.	Oktatás a rohamállás alakja és kiépítéséről (lásd az I. szakaszt), továbbá az elleneséges védőművekről (lehetőleg gyakorlatilag).

Nap	Nap- szaka	Kiképzési tervezet
7. és 8.	d. e.	A rohamjárőr előrenyomulása — akadályokkal megerősített és e nélküli — megszállott ellenséges árok ellen (gyakorlatilag a mintakertben). Előrenyomulás gránáttöltéseken át, rohamállás ásása kikülönített biztosítással (lásd az I. szakaszt.)
	d. u.	Oktatás nyújtott és köteges robbantó töltések, továbbá drótakadályok felrobbantására szolgáló robbantócsövek felszerelésében.
9. és 10.	d. e.	Mindenfajta kézigránát dobása, akadály elhárítás, árkok és megközelítő árkok felgöngyölítése az útmutatás szellemében (gyakorlatilag a mintakertben).
	d. u.	Oktatás a saját és ellenséges állások felderítésében.
11. és 12.	d. e.	Kézigránátok dobása; egy a védelemre berendezett harántgát leküzdése (lásd az I. szakaszt). Rohamállás megszállása és kiürítése az előkészítő tűzérségi tűz alatt. A rohamjárőr előretörése, pontosan percre óra szerint. Magatartás gáztámadásnál, előretörés feltett gázálcokkal.
	d. u.	Szemrevételezési vázlatok és mindennemű jelentések készítésében oktatás.

Nap	Nap- szaka	Kiképzési tervzet
13. és	d. e.	Az elfoglalt állások átépítése (megfordítása) és az új mellvéd berendezése. Magatartás ellentámadás esetén. Munkás és teherhordórészlegek magatartása. Kézigránát dobás.
14.	d. u.	Oktatás a rohamjárőrök részére szolgáló támadási vázlatok készítésében és alkalmazásában.
15. és	d. e.	Pajzsok használata a támadásnál; váltó futár-szolgálat berendezése; távbeszélő összeköttetés létesítése a támadásnál. Rohamhullám előretörése, rohamjárőrök vezetése mellett (lásd a mellékletet).
16.	d. u.	Oktatás a támadás előkészítésében és végrehajtásában. A rohamjárőrök magatartása ellentámadásnál.
17. és	d. e.	Kézigránát dobás; lángvetők — ha van, égősövek és ködbombák — ismertetése és alkalmazása. Oldalozó berendezések, beépített gyalogsági ágyúk, géppuskák leküzdése és elragadása; árokharc.
18.	d. u.	Oktatás géppuskák, kis akna- és gránátvetők, továbbá gyalog ágyúknak támadásnál való használatában (lásd az I. szakaszt).

Nap	Nap- szaka	Kiképzési tervezet
19. és 20.	d. e. d. u.	Ahol az ellenség zárt gyalogsági erőd- műveket (zárt támaszpontokat) alkalmaz, az ezek elleni támadás gyakorlása mászó- gyakorlatok alkalmas tereptárgyakon, póznán és létrán. Oktatás tervszerűen végrehajtott táma- dásoknál nyert tapasztalatokban, konkrét harcesemények alapján.
21. és 22.	d. e. d. u.	Géppuskák, kézi géppuskák, gyalogsági ágyúk, kis akna- és gránátvetők előre- vonása tűzben. Kézigránát dobás. Éjjeli gyakorlat; biztosított rohamállás nyomdoklása és kiépítése. Saját és ellen- séges drótakadályok átvágása.
23.	d. e.	Támadás keresztülvitele, valamennyi al- kalmazható fegyver igénybevételével. Ez alkalommal a támadó oszlopok géppus- kákkal való áttörése is gyakorlandó.

világító rakéta, a Morse-jelekkel való távjel-
zés oktatása és gyakorlása.

A rohamesapatoknak a fényszórók-
kal való együttműködésének iskolázására a
rohamzászlóaljnál figyelem fordítandó.

Gáztámadások, fuvó- és lövő-

eljárás alatti magatartás, valamint saját gáztámadások, alapos iskolázás tárgyát képezzék.

Hegységben és karsztos terepen kőhalmok és a homokzsákból felépített fedezékek felgöngyölítése gyakorlandó. Kavernákra (lángvetőkkel is) és meredek sziklafalakon át, esetleg, ha lehetséges, hóalagúton át való támadások az egyes kiképzés végén előveendő nagyobb gyakorlatokat kiegészítsék.

A rohamesapatvezetők a térképolvásban, a terepismeretben és az ismétlőpisztoly használatában jól legyenek iskolázva és kiképezve.

38. A kiképzendő legénység szellemi ereje, ügyessége és kitartásának megfelelőleg, az arevonalbeli századok rohamesapatjainak kiképzési ideje 4—6 hétig fog terjedni. Ezen idő alatt az embert lehetőleg sokféle, különböző pontokon és a legváltozatosabb körülmények között akként kell iskolázni, hogy minden harei helyzethez ügyesen tudjon alkalmazkodni és önállóan eljárni.

A rohamzászlóaljak legénységének kiképzésére ezen kiképzési idő, hogy az ügyességnek és önállóságnak megkövetelt fokát elérje, nem elegendő. A rohamzászlóaljaknak a kiképzés legnagyobb fokát kell elérni. Ők egyúttal az arevonalból a tanzászlóaljakat képezik.

39. Gyakorlókézigránátokkal való harc-szerű gyakorlatok keresztülvitele alkalmával különösen az árkok felgöngyölítését mindig **viszonossággal** kell gyakorolni. Csak ily módon nyerhetünk a valóságnak megfelelő képet. Emellett döntnökök is kijelölendők, akik a kézigránátharc eredményének megfelelőleg, mindkét fél egyes embereit harconkívül helyezik. Esetenként a rohamjárőrvezetők is harconkívül helyeztetnek, hogy a vezetésben való helyettesítés gyakorlatilag átvehető legyen. A robbantó és gyújtókészülékeknek kezelése, valamint az ellenséges drótakadályok elpusztításához szükséges robbantótöltelék összetételének iskolázását elvből mindig árkásztisztek tartásák és mutassák be.

40. A délutáni elméleti oktatás sportgyakorlatokkal legyen egybekötve.

Az ember testi ügyességének és szívós kitartásának nevelésére különös súlyt kell helyezni. A rohamcsapatok legénysége különösen rendszeres munka által megkülönböztető fizikai teherbiróképességet érjen el. A test iskolázása legegyszerűbben sportgyakorlatok által, az e célra berendezett sporthelyeken történik. Célszerű ezen sporthelyeket, a különleges (technikai) gyakorlóterek szomszédságába elhelyezni, hogy a tisztán sportszerű gyakorlatok a katonai gyakorlatokkal össz-

hangba hozhatók legyenek. Minden ilyen gyakorlóléphez egy a könnyű atlétikában jártas tiszt jelölendő ki. Hetenkint 2 délutánt 2 órán át sportgyakorlatoknak szentelni. Ezen gyakorlatokon a rohamalakulásokhoz vezényelt összes tisztek aktív vegyenek részt.

Minden gyakorlat könnyű (nyári) felszerelésben és könnyű cipőben veendő át. Csak időnként kell akadály- és gyorsfutást teljes felszereléssel gyakorolni.

Csapatok, melyek szolgálataikat hegy-ségben látják el, kúszógyakorlatok, megkötözés és kötélben való leereszkedés gyakorlásában, továbbá meredek hófelületeken való áthaladásban és szízesben iskolázandók. Különösen fontos ez a hegyiarecvonal rohamcsapataira nézve.

A testi ügyességnek ilyenén nevelése nem vonatkozhatik egyedül csak a rohamcsapatokra, hanem ez legyen a kiképzés célja mindenhol. Az összes legénység ily értelemben nevelendő azon magas követelmények elérésére, melyeket a harctéren minden egyes ember munkabírása iránt támasztunk.

Minden sportgyakorlatnál a rendre, a fegyelemre és a pontosságra szigoruan kell ügyelni.

41. A részletes kiképzés befejezése után, összefüggő nagyobb gyakorlatok minden fegyver egyesítésével

nappal és éjjel, konkrét feltevések alapján veendőik keresztül.

Ezen nagyobb keretekben tartott gyakorlatok, a gyalogság, tüzérség és a különleges harceszközök együttműködésének szükségességét bizonyítsák és készítsék elő.

Jól átgondolt és alapos előkészület mellett a gyakorlók megsebesülése s más szerencsétlenségek elkerülhetők.

42. Azon géppuskás alakulások, melyek rohamoszlopokkal való együttműködésre vannak kijelölve, szintén alaposan iskolázandók. Ezek kiképzésénél meg kell jegyezni: A számos és nehéz feladat biztos megoldásához szükséges az alkalmas tiszteknek és kiszolgáló legénységnek kiválasztása és különös kiképzése. Ezeknek a rögtönzött löállvánnyal való lövésben (egy másik ember válláról, vagy felső combjáról való lövés) különös képességgel birjanak, főleg azonban a saját csapatokon át való lövésben nagy gyakorlatuk legyen, a géppuskák anyagának és lőszerének kezelését, a legkedvezőtlenebb időjárási és más befolyások mellett is teljesen uralják. A tüzelés alatt töltési és más zavarok a kiszolgáló személyzet által gyorsan elhárítandók. Minden nagyobb az összes fegyverekkel véghez viendő rohamgyakorlathoz mindig ugyanaz a géppuskás alakulás vezényeltessék.

A rohamcsapatokhoz állandóan beosztott géppuskás alakulásokon kívül, az arcvonalbeli géppuskás századok és kézigéppuskás szakaszok felváltva vegyenek részt a rohamcsapatok gyakorlatain, hogy az összes az ellenség ellen kijelölt géppuskának bevétele a különösen kiképzett gyalogsággal való tervszerű együttműködést biztosítsa.

Igen fontos a géppuskás osztagok iskolázása a lövések gondos és ügyes megválasztásában. A rohamállásban minden puska részére több váltakozó (alternatív) állás jelöltessék meg, hogy azon puszkák, amelyeket az ellenség felfedezett és kilőni akar, állást tudjanak változtatni. A géppuskák és a kezelő legénység részére készített gránátbiztos fedezékek a cselekvési képességnek a rohamig való fentartására igen előnyösek. Ugyancsak különös fontosságú az utánpótlás részére szükséges lőszer, víz, tartalékanyagraktárak, illetve tartalék személyzeti helyek berendezése. Az ilyen raktárak parancsnokai, a nekik kijelölt géppuskák feladatait pontosan ismerjék, hogy a szükséges pótlást gyorsan és biztosan utána küldhessék.

43. A kis lángvetők beosztására nézve meg kell jegyezni, hogy ezen harceszköz, vagy a rohamcsapathoz és támadó hullámokhoz kapcsolva és azokkal együtt, vagy pedig nagyobb számban — külön láng-

vető alakulásoknál — lesznek alkalmazva. A rohamnál a lángvetőkkel való együttműködés, a gyalogság részére igen nagy erkölcsi támogatást képez.

Különös lángvető járőrök önálló módon alkalmazva ott feleltek meg legjobban, ahol árkaikat a saját tűzérségi előkészítés alatt, elhagyva, még az ellenséges elhárító tüzelés megkezdése előtt az ellenséges árkokba be tudtak nyomulni. Ha ezen árkokat egyszer elérik, úgy minden ellenállást megtörnek.

Az árkok felgöngyölítése ugyanolyan módon történik, mint a rohamcsapatoknál. A lángvető sugara egy harántgátnak támaszkodva, a csatlakozó árokrész felé lesz irányítva. A lángvető szolgálatban való kiképzést csak tapasztalt lángvető tisztekre szabad bízni.

44. A roham alakulásához beosztott osztagok parancsnokainak gyakori megbeszélése tegye érthetővé a különös alakulások működését, főleg akkor, ha ezen osztagok nem állandóan, hanem átmenetileg vannak hozzá beosztva.

III. A kézigránátdobásban való kiképzés.

45. Az árok- és a közelharcban a kézigránát a főfegyver. A mai honvédnek a fölényt — eltekintve a bőséges lövészerkimérettől — jó dobással kell elérnie. Rosszul dobott kézigránátok a saját embereket veszélyeztetik, azonkívül ez még lövészerpazarlás is.

A legénységet szigoruan neveljük arra, hogy kézigránátot **csak akkor dobjon, ha van ellenállás**; ezen lőszer céltalan eldobálását minden eszközzel meg kell akadályozni.

46. A kézigránátdobásban való kiképzés előfeltételei a saját és ellenséges kézigránátok pontos ismerete. Ez külön erre a célra berendezett gyakorlótereken történik, ahol dobópályák, árkok, árokfejek, akadályok stb. rendeztetnek be, hogy ott állandóan lehessen gyakorolni. A gyakorlatnál használandók:

a) Sajátkészítésű modellek (modelkézi-

gránátok), melyek alakra és súlyra nézve az éles kézigránátokkal megegyeznek, hogy velők a dobásban való kéziügyesség elérhető legyen. Ezen modellek dobásánál elvből minden fogás, mely az éles kézigránátoknál a gyújtás és a működésbe hozatalt eszközli, jelzendő.

b) Gyakorló kézigránátok beállított időzítő és felesapódó gyujtókkal. Ezeknél az ember tanulja meg:

Az időzített gyujtós kézigránát égési idejének a megítélését; a gyújtás és a dobás közötti számolást, hogy az időzítő gyujtógránátot ne dobjuk el túlkorán, mert különben az ellenségnek elég ideje marad a visszadobásra, vagy a fedezékből való kidobásra;

viszonossággal való gyakorlatoknál szükséges, hogy az ember idejekorán keressen fedezést, vagy hogy az időzítőgyujtós kézigránátokat a fedezékből az ellenség felé kidobja.

Felcsapódó gyujtóval ellátott gyakorló kézigránátoknál ügyelni kell a működésbe helyezésre és az idejekorán való fedezésre.

c) Éles kézigránátok dobása által az emberben teljes bizalmat neveljünk ezen fegyver iránt és oktassuk ki ennek nagy hatására.

Emellett a gránáttesten akasztó kamóval

ellátott kézigránátokat (o—m cső és nyél, és a német nyél-kézigránátok) a dobásnál úgy kell fogni, hogy a kamó (kengyel) az alapállásban működésbe hozatal előtt lefelé álljon, nehogy a dobásnál a vállszalagba véletlen beakadjon.

Céltárgynélküli dobás, csupán dobás gyakorlása kedvéért, tilos. Hogy az érdeklődést és önérzetet emeljük, azért a versengési kedvet fejlesszük. A legjobb dobók jutalomdíjakkal, esetleg szolgálati könnyítésekkel tüntetendők ki.

Gyakorlati
kiképzés.

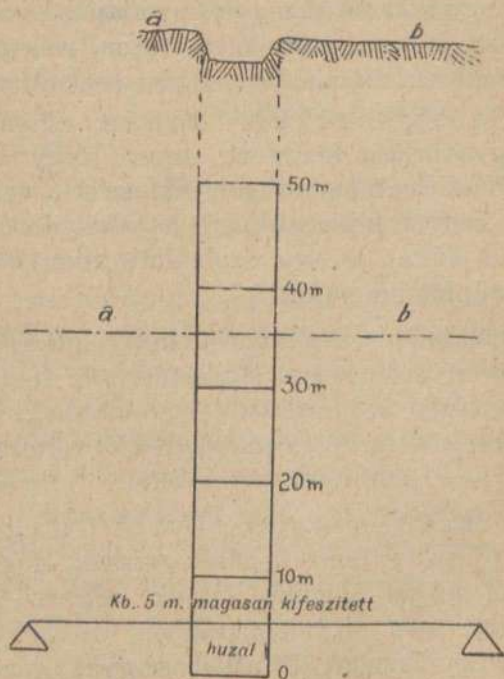
47. Ajánlatos a gyakorlatokat rendszeresen, egy tervezet szerint keresztülvinni. Hogy a legénységet ne fárasztjuk egyoldalúlag, a gyakorlatok a tervezetben megfelelő változatossággal és ismétléssel veendőek fel.

48. Minden dobás lehető nagy ívet írjon le, lapos dobások rosszak. Hogy a magas dobást gyakorolhassuk, célszerű a föld felett 3—4 m. magasságban kifeszített dróton vagy zsinegen át a dobást gyakorolni.

Egyes gyakor-
latok.

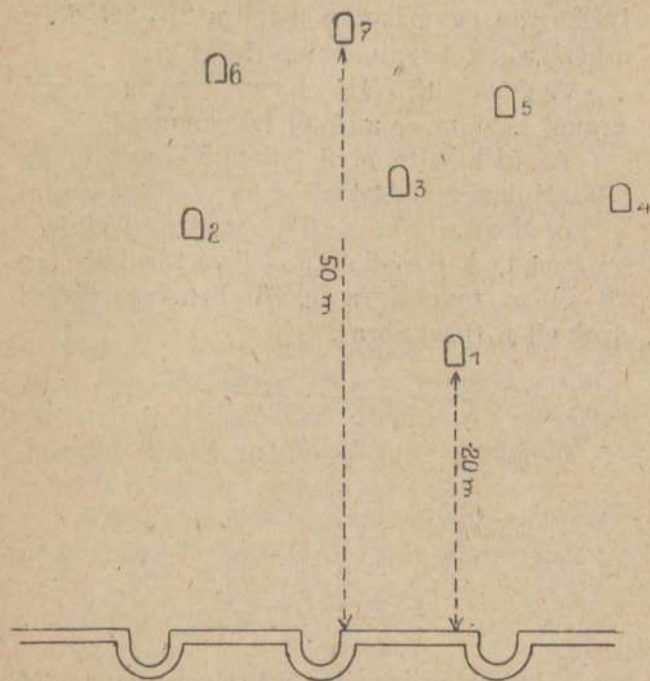
a) Távdobás modellekkel, egy 2 (esetleg 1.5) m. széles és kb. 50 m. hosszú, majdnem teljesen vízszintes dobópályán történik, amely 5 m. esetleg 10 méterenkénti távolságot jelző táblákkal van ellátva (lásd ábrát). A kiképzés vezetője az egyes embereket egyenként dobhatja és minden dobás után bemondja az elért távolságot. Azon kézi-

gránátok, melyek a pályából oldalt kiesnek, nem érvényesek.

A dobás először állva, később térdelve és fekvő gyakorlandó (ügyelni kell, hogy az ember a kézigránát működésbe hozatala után gyorsan felemelkedjék, dobjon és ismét lefeküdjék).

b) Célra való dobás modellekkel, számozott fatáblákkal (lásd az ábrát) különböző távolságokon.

A gyakorlatvezető felszólítására az ember állva, fekve vagy egy fedezék mögül azon cél felé dob, amely neki kijelöltetett. Ilyenkor a céltárgyat gyorsan kapja meg, a kézigránát gyújtását fogással jelezze és azután a megjelölt célra (egyenesen, féljobbra, balra stb.) dobja ki.

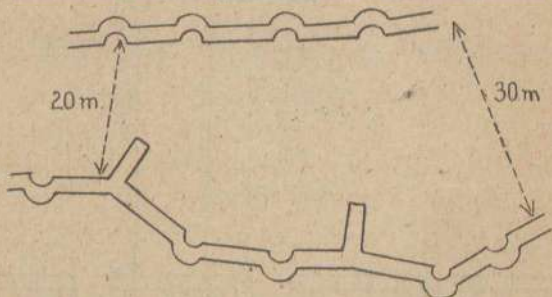
Az időzítő gyújtós kézigránatoknál az égési tartam miatt gyújtás után a honvéd fo-

lyékonyan egymásután mondja 21—22—23 és a kézigránátot csak azután dobja ki.

A gyakorlat célja el van érve, ha a kézigránát kb. 1 m.-re a céltől fekvé marad.

Az új készítményű felesapódó gyujtókkal ellátott kézigránátoknál nem kell számolni.

c) *Modellek, majd gyakorló kézigránátok dobása*, — lövészárokból egy 20—30 m. távolságra fekvő ellenséges lövészárók ellen (lásd ábra).

A saját árók mély és keskeny legyen, löpaddal és néhány árokfővel birjon. Eleinte csak egy ember (egyes dobás) vagy több ember (csopordobás) szállja meg az árkot. Mindenkör arra kell törekedni, hogy a találat az ellenséges árókba legyen és pedig olyképen, hogy az ellenségnek ne maradjon ideje az időzítő gyujtós gránátot ki-, még kevésbbé pedig visszadobni. Az árókba nem eső kézigránátok majdnem teljesen hatástalanok, de azért mégis mindenkor fedezzük magunkat.

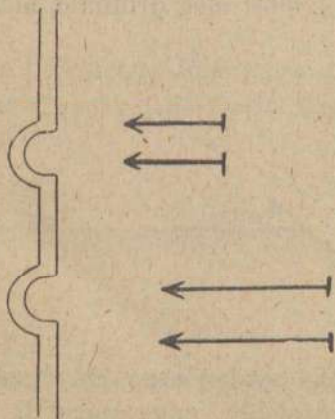
Egynéhány gyakorlat után a szemben fekvő árkot is meg kell szállatni. Az ott levő ellenség igyekezzék, az időzítő gyújtós kézigránátot a gondolt vagy jelzett robbanás előtt megfogni és visszadobni vagy a bekövetkező robbanás előtt magát fedezni.

Ellenséges időzítő gyújtós kézigránátokat a leggyorsabb eldobás mellett is mindig az ellenség felé kell dobni és sohasem hátra.

Csoportdobásnál előbb az egyik osztag, azután a szemben fekvő osztag egyenként dob (tehát nem ösztűz!). Végre mindkét osztag egyszerre, ami mellett a dobás és a védekezés a komoly esetnek megfelelően gyakorlandó.

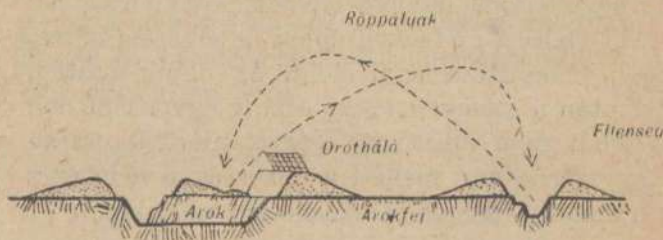
d) További gyakorlatok.

1. Dobás előmenet közben különböző távolságokról árokba. (Lásd az ábrát. Ezen gyakor-

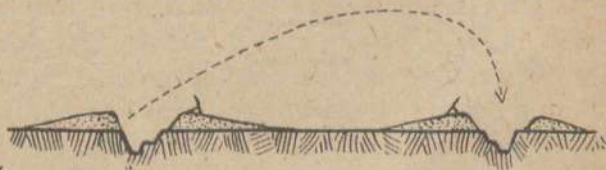

lat csak robbanó hatású kézi gránátokkal vihető keresztül.)

2. Dobás egy mozgó, tehát különböző távolságokon felállítható dróthálón át. Ez egy akadályon vagy védőhálón (árokfőknél) való átdobás előgyakorlatát képezi.

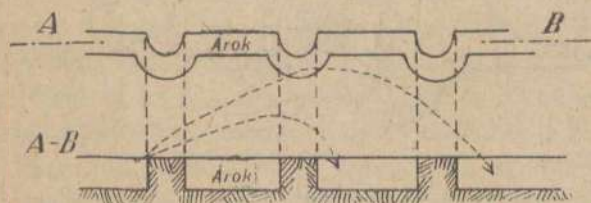

3. Gyakorlat, mint a 48c. pont alatt, csak minden árok előtt még drótháló, melyet át kell dobni.

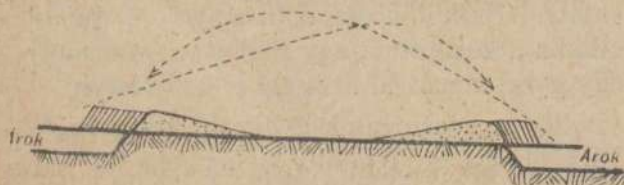
4. Dobás gyakorlása egy harántgát mögül a legközelebbi, vagy második és harma-

dik harántgáton át. Ez az elfoglalt árkok felgöngyölésének előgyakorlatát képezi. A gyakorlat megnehezítése végett közvetlen a harántgát mögötti terület azon helyen legyen elhatárolva, amely helyről az ellenség a kézi-gránátvédelmet kifejtheti. Az árok vonala (egyenes helyett) hajlított is lehet, vagy mint az összekötő árkoknál hullámszerűen is vezethet.

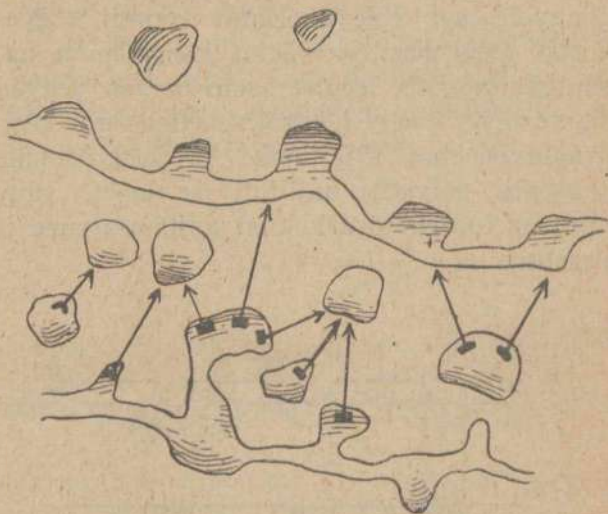

5. Árokfőtől árokfőig vagy gránátötlesértől gránátötlesérig való dobás gyakorlása.

Árokfők:

Granattölcsérek

Saját granattölcséres állásunk

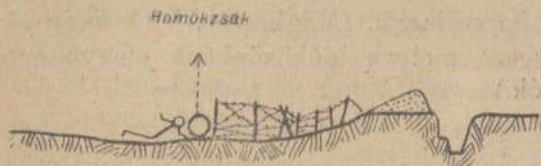
Ennél az emberek kioktatandók, hogy a bajtársakat odakiáltással figyelmeztessék arra, ha egy kézigránát akként esne, hogy az a saját legénységben kárt okozna.

Ily esetben jobb fedezéket keresni, mint a közelben leesett időzítő gyújtós kézigránát eldobni. Ez különösen arra az esetre vonatkozik, ha a kézigránát egy tölcserbe esne, melyet egy gyors ugrással azonnal el kell hagyni.

Ilyen gyakorlatok gyakorló kézigránátokkal többször előveendők.

6. Mélységbe vagy magas helyre való dobás.

7. Dobás fekve, egy drótakadály előtt, a drótakadályon át a mögötte fekvő árokba.

8. Az előbb említett gyaakorlatok erdőben sokkal nehezebben vihetők keresztül. Amily gyakran csak lehetséges, gyakoroljunk tehát erdőben is, mert ezen gyakorlatok a legnehezebbek. Hasonló módon kell gyakorolni a közelharc összes helyzeteit, amelyekbe az ember a kézigránáttal való dobásnál belekerülhet. Ezek a kiképzésbe változatosságot hoznak és az állásharcban értelem emelésére értékesek.

49. Ha az eszközök és a körülmények megengedik, úgy gyakorlatokat, az állásharcból vett haremozzanatként nagyobb kereketek között (rohamcsapatokkal együtt stb.), meghatározott feladat alapján, és a különböző harceszközök összeműködésével (géppuska, kézi géppuska, láng-, akna- és gránátvető, gyalogsági ágyú stb.) kell keresztül vinni.

Összetűgő
gyakorlatok.

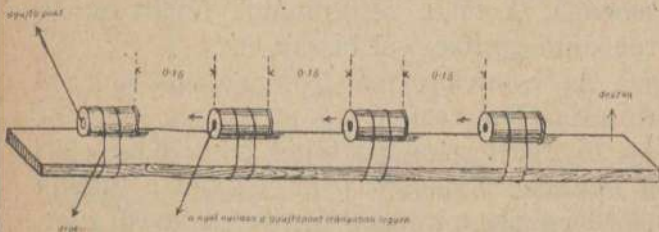
Emellett ügyelni kell arra, hogy mindig csak az élen lévő emberek dobjanak, hogy a

dobás által a hátrább levő emberek az elől levőket ne sérthessék meg. Úgyszintén a különböző árkokban előre menő emberek (a rohamoszlopok- és rohamjárőröknél) állandóan tájékozódva legyenek, nehogy saját osztagok ellen harcoljanak. (Megbeszélt jelek vagy oda kiáltások, melyek időközönként megváltoztandók.)

IV. Robbantás kézigránátokkal.

50. A drótakadályok elpusztítására kivételesen — más robbantószer híján — felhasználhatjuk az új mintájú, gyártás alatt álló robbantó hatású nyélkézigránátokat. És pedig:

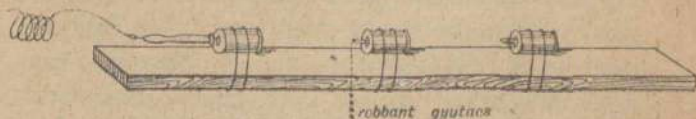
a) Mint nyújtott töltés a drótakadályban való rés- (utca) törésre. (L. az ábrát.)

Azon célból, hogy a meggyújtott kézigránátról a robbantást átvigyük a többire, egy faforgácssal szilárdan beékelt robbantó gyutacsot dugunk minden kézigránátfejbe.

Két ember a töltést kuszva előre viszi az akadályig, egy cövek közelében a drótok között átdugja vagy keresztbe feldobja az akadályra. Az utolsó kézigránátfejbe gyújtás céljából kézigránátnyelet csavarunk s hosszabb

zsinógot kötünk a nyél rántózsínórához.
(Lásd a vázlatot.)

Az a honvéd, kinek a töltést fel kell robbantania, egy árokban vagy gránátölelésérben fedezi magát és innen rántja el a zsinórt.

Ha csak felcsapódó gyújtós kézigránátok állanak rendelkezésünkre, akkor a legutolsó kézigránátba a nyél helyett gyújtózsínórral ellátott robbantó gyutacsot alkalmazunk. A többi kézigránátok fejeit csupán robbantó gyutacsokkal lássuk el.

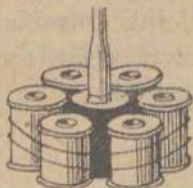
A felcsapódó gyújtót nem kell szabaddá tenni.

A gyújtózsínórt a töltet felszerelése előtt a fedezékben meggyújtjuk, azután a töltetet előreviszük, mire az előrevívő honvéd gyorsan a fedezékbe visszafut. A gyújtózsínór hosszát ennek megfelelőleg állapítsuk meg.

A robbantó hatás fokozására a kézigránátokat teljesen össze is illeszthetjük. Ezen módszernél robbanó gyutacsra szükség nincs. (Lásd a vázlatot.)

b) 7 vagy több kézigránátfejet az ábra szerint összekötözve köteges töltés gyanánt alkalmazhatunk. A gyújtás úgy a fölesapódó, mint az időzítő gyújtós kézigránátoknál a középső kézigránátból indul ki. Robbantó gyuta-
csot nem kell alkalmazni.

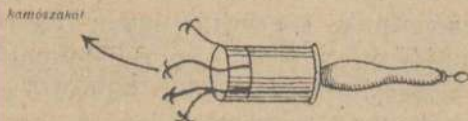
A robbanó töltéssel egy ember az akadályhoz kúszik és egy lyuk- (árok-) ban fe-
dezi magát. A középső kézigránátban lévő robbantó gyuta-
csesal felszerelt nyél zsinórját el-
rántja és a töltést az akadály közepére dobja.

Ha az akadálynak ugyanazon vagy kü-
lönböző helyein egyszerre több töltést do-
bunk, úgy szélesebb vagy több rést robbant-
hatunk az akadályba.

Felesapodó gyújtójú kézigránátoknál az
a) ponthoz hasonlóan járunk el. A középső
kézigránátot robbantó gyuta-
csesal és gyújtó-
zsinórral lássuk el. Egy gránátot sem kell sza-
baddá tenni.

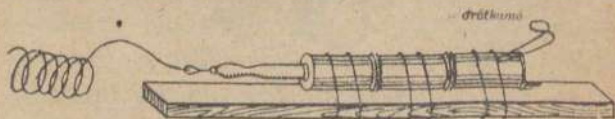
c) A hurokakadályok elpusztítására oly

egyes kézigránátot alkalmazunk, melyhez rövid zsinegen, kis kamószakálakat erősítünk.

A kézigránát a drótfelületen fennakad és azt robbanásával elpusztítja.

Hurok-drótfalak felrobbantásánál, a hatás fokozására az a) eljárás szerint 2—3 kézigránátot alkalmazunk.

Amennyiben a kézigránátokat térközzel alkalmazzuk, úgy a robbantó gyutacs használata — mint az a) alatti ábra mutatja — elengedhetetlen.

A kézigránátoknak a nyél becsavarására szolgáló nyílása a gyújtandó kézigránát felé legyen irányítva.

Az ilyformán elkészített nyújtott töltést, a már előbb felszerelt drótkamókkal az akadályba beakasztjuk és ezután zsinórral robbantjuk. A felesapódó gyújtóval ellátott gránátoknál gyújtó zsinórral felszerelt robbantó gyutacsot gyújtunk meg.

A b) eljárás szerinti köteges töltés drótfalakat és ágtorlaszokat is robbanthatunk. Úgy kell dobni, hogy a töltés közvetlenül az akadály elé essék. A robbantás ezen módja egyszerűbbé válik, ha a köteges töltés egy hosszú pózna segélyével az akadály elé toljuk és hosszú zsinórral rántunk.

A hosszú zsinórokat vagy zsinegeket rendszeren tekeresekbe rakva kell hordani, hogy ezek a döntő pillanatban ne bogózódjanak össze.

